

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conversio Peccatoris, Seu Modus quo Peccator communiter resurgit ad justitiam.

Lefelon, Antoine

Bruxellis, 1675

Caput XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9433

118   C O N V E R S I O
tisfactionem concernunt, de qua infra
suus erit differendi locus.

C A P U T   X I .

*Vtrum ad sufficientem conversionem necessarium
sit vitiosos habitus malè vivendo comparatos,
cæterasquè peccatorum reliquias jam
esse exclusas ?*

NUm. 262. concedit Appendix
malam peccandi consuetudi-
nem superatu esse difficilem, sed
negat quousque illa superata fuerit ; ab-
solutionem esse differendam. Cui sanè
intellecto, neque Manuctio contraria
est, neque ipse velim refragari. Plenè
superatam tum intelligo dum acquisitis
per illam pravis habitibus animus purga-
tus fuerit, atque à contractâ inde ad re-
labendum infirmitate sanatus. Id autem
necessarium non esse ut debitè quis con-
versus sit atque justitiæ percipiendæ ido-
neus, apposito exemplo confirmat D.
*T. de conv. Bernardus. Interdum, ait, corporeus oculus,
ad cler. cap. non adhuc festucâ manente, sed jam sublatâ, vel
17.   exsufflatâ, aliquamdiu caligare videtur. Quod
quidem & ipsum & in interiori oculo qui in spi-
ritu ambulabat, sæpius experitur. Neque enim*
uo

PECCATORIS. 119

ut ferrum extraxeris, continuo vulnus redditum est sanitati. Sed tunc primum necesse est adhibere fomenta & operam dare curationi. Nemo ergo sentinam ejiciens mundum se protinus arbitretur, quin imo noverit se multis purificationibus egere. Nec modò lavandum aquâ sed & purgandum & examinandum igni; sed amplius id est exponendum.

Itaque animam à Deo aversam atque mortiferis cupiditatibus affectu inhærentem, ægrè ab iis avelli atque ut oportet, in Deum converti, quantum sufficere visum est, hucusque monstravi. Sed quamvis jam post variam sæpè luctam nova voluntas de Dei inspiratione concepta & ejus adjutorio aucta & roborata veteri cupiditati cæperit prævalere, hæc tamen non ilico tota pellitur, aut malo ejus affectu anima integrè evacuatur; sed fit quod Lib. 1. de eruditè à S. Prospero dictum est: *Veteres* voc. gent. *tenebræ nova luce pelluntur & obtutus interior ca-* cap. 8. *ligine antiqui erroris exuitur: transit animus de voluntate in voluntatem: etsi illa quæ pellitur aliquâ contagione remoratur, ea tamen quæ gignitur electiora quæquè sibi vendicat. Ut lex peccati & lex Dei diversas atque discretas in eodem homine habeat mansiones: & concupiscente carne adversus spiritum, carnis etiam concupiscentiis spiritu repugnante per exteriora quidem insidiari*

*gentator audeat, sed mens auxilio Dei munita præ-
valeat*

Malam voluntatem, quæ bonâ super-
veniente voluntate pellitur, aliquâ sui
contagione remorari, ideò dictum exi-
stimo, quòd non ilico omnibus ejus reli-
quiis animus depurgetur. Ex quo fit ut
licet ab omni gravi delicto sese cavere
statuerit, non sic tamen ejus affectu li-
ber est ut non subindè quædam maneat
vitiosa propensio. Ista autem contagio
seu remanentes in corde mali affectus
reliquiæ, dum consuetæ recurrunt dele-
ctationes, facilè excitantur, ac pravis de-
sideriis animum commovent, quibus con-
trariam bonam voluntatem in conversio-
nis principio, plerumquè non valde ro-
bustam, haud difficile est deprimi atque
etiam superari. Hæc est illa in non paucis
noviter conversis ad relabendum infir-

L. 5. de mitas, ob quam dicebat S. Cyrillus Alex.
ador. in spi- *Qui quamcumquè virtutem colere nuper cœperit,*
ri, *eum minimè adhuc ad pugnam aptum esse, sed*
posse ad vitium facile detorqueri: Et post hunc

Auth. Lib. alius eruditus Scriptor: *Exclude etiam ab*
ad fratres de *oculis exterioribus quod desuevisti videre, ab in-*
monte Dei *terioribus quod amare: quia nihil tam facile re-*
inter opera *crudescit quam amor, & maximè in tenerioribus*
Bernardi. *& recentioribus animis.*

§. I.

Recente conversis præ aliis peccatorum illecebræ sunt periculosæ.

EApropter peccatorum illecebræ ipsis præ aliis sunt periculosæ. Multa quoque sunt ex se vel non mala vel non gravia, quibus tamen ita infirmi nisi cum proximo peccati discrimine nequeunt insistere. Hæc omnia sollicitius præ cæteris vitanda ipsis sunt, si peccati relapsum veraciter intendant cavere. Non se ad fortitudinem aliorum comparent; peccati enim occasio aliis parva aut remota, ipsis sæpè numero est proxima. Prudentiæ atque cautionis modus, melius non potest, quàm ex iis quibus corporis sanitas custoditur, monstrari. Pone enim quempiam post febris abscessum, ex ejus reliquiis, ut fieri solet, corpore adhuc debilem, is certè infirmitate durante, si morbi recidivum veraciter evitare velit, cæteris se cautius custodit, omnibus etiam perfectè sano non nocivis, sed sibi ex sua indispositione noxiis abstinet; denique ea assumit quibus infirmitas paulatim excludi valet, ac robur sanitatis comparari. Hunc imitetur & animo infirmus.

Tametsi

Tametsi itaque ad veram conversionem opus non sit, omnem ex priori malo usu comparatam infirmitatem jam esse sublata, necessarium tamen omnino est absolutum non relabendi propositum, & per consequens faciendi ea quæ durante infirmitate ad cavendum peccati recidivum sunt necessaria. Hinc non summum perfectionis gradum, non exactam pœnitentiam commissis peccatis debitam à Theodoro lapsò ad conversionem postulabat Chrysothomus. Sed quid? *Quantulumcumquè eum, inquit, qui hoc loci consistit, retinere sufficit, ne in contrarium relabatur.* Tanquam id infimum esset, sicut revera est, sine quo vera conversio nequit subsistere. Hinc eidem Theodoro delicta sua accusanti, seque reum arguenti dicit ipse idem Chrysothomus: *Cæterùm tu confiteris peccata, teque tui miseret supra modum: scio equidem satis: verùm id non requiro solum; cupio autem, ut te res aliqua justificet, ut primum te obsequentem præbueris. Quamdiu enim lucrosam intermittis confessionem illam, nihil est cur te accuses, quoniam nescis in posterum de peccatis discedere, &c. Ne igitur peccatum atque accusator traduxeris, sed tanquam qui debet justificari per formam pœnitentiæ: quo pacto animam confitentis assiduâ curâ licebit continere, ne quando ad vitia relabatur.*

§. II.

*Recente conversis quedam sunt peccati occasio
quæ non aliis.*

AD hanc autem curam pertinet, omnes peccati occasiones sibi præscindere; non eas dumtaxat, quæ omnibus communiter vitandæ sunt; sed & illas ex quibus speciatiim sibi, ex sua infirmitate, peccati periculum videt imminere; ut meritò omni animæ à pessimæ consuetudinis suæ loco recedere cupienti, necessarium dixerit Aëlredus: *Ut sicut damula insequentibus, sic illa timens maternas fugiat peccatorum.* Et illi coævus Bernardus: *Quia vero, ait, non satis cecidisse piget hominem (ut videtur) qui adhuc manere disponit in lubrico; aut errasse, qui ducem non querit: sic veræ compunctionis iudicium opportunitatis fuga, subtractio occasionis.* Cujusmodi id momenti sit, indicat Salvator dum ad vitandum peccati scandalum omnem nos vult necessitatem, atque conjunctionem abrumpere: *Si oculus tuus dexter, inquit, scandalizat te, erue eum & projice abs te: expedit enim tibi, ut pereat unum membrorum tuorum, quàm totum corpus tuum mittatur in gehennam.* Non dicens de oculo (ait Sanctus Chry-

Serm. 12.

in cap. 13.

Isa.

Serm. 1.

Pasch. cap.

16.

Matth. 5.

vers. 29.

In Psal. 4.

Chry-

Chrysothomus) quidenim mali fecerit oculus, si sanus est animus? Sed de amicis necessariis, & qui sunt nobis loco horum membrorum, & nos ledunt, hæc constituit; jubens eorum etiam amicitiam contemnere, ut sua salus efficiatur tutior. Hic est fructus pœnitentiæ, ait alibi Psal. 6. bi, hoc est lucrum lacrymarum: mens enim qua ita est contrita, nullâ deinceps libidine tenetur. Hoc ipsum nos quoque faciamus, & si sit quispiam, vel ipso diademate redimitus, nos autem ledat, aspernemur ejus amicitiam.

Has tamen peccati illecebras atque occasiones quamvis vitare quis velit, effugere tamen nequit, ut non multos adhuc deceptionis laqueos illi tendant propria caro, mundus, & diabolus. Propter quod cuilibet dicitur: Memento, quoniam in medio laqueorum ambulas. His facilè est ex peccati reliquiis adhuc infirmum animum capi. Ac per hoc magna ei peccati occasio est ista sua infirmitas. A qua proindè nisi congruis aptisque mediis sanari satagat, nondum simpliciter vult peccati recidivum cavere. Hic malè nonnulli torporem suum confessione solantur; ipsam enim non debitè instituunt, nisi absolutè velint à relapsu continere. Non id autem volunt, quamdiu in hâc infirmitate expressè vel interpretativè

tativè volunt persistere. *Ne securus sis*, ait D. Augustinus, *cum confessus fueris peccatum, tanquam semper paratus ad confitendum & committendum peccatum. Sic pronuntia iniquitatem tuam, ut curam geras pro peccato tuo.* *In Psal. 37.*
Quid est curam gerere pro peccato tuo? curam gerere pro vulnere tuo. Si diceres curam geram pro vulnere meo, quid intelligeretur, nisi dabo operam ut sanetur? hoc est enim curam gerere pro delicto, semper niti, semper intendere, semper studiosè & sedulò agere ut sanes peccatum. Hoc est curam geram pro peccato meo, faciam omnia quæcumque facienda sunt, ad abluendum & sanandum peccatum meum.

s. III.

Non levi studio, nec parvo conatu recenter conversis opus est.

Non levi autem plerumquè ad hoc opus est studio, aut parvo conatu. Etenim ex innatæ quâ nunc languet omnis anima, concupiscentiæ pondere ad mala inclinamur; sic ut difficile sit adversus hunc corruptæ naturæ nisum ad meliora proficere, aut in bono proposito persistere. *Mens etenim mutabilitatis suæ pondere*, ait D. Gregorius, *ad aliud semper impellitur quàm est, & nisi in statu suo arctâ* *L. II. mar. cap. 27.*
custodia.

custodiæ disciplinâ teneatur, semper in deteriora dilabitur. Vnde nunc cum ad meliora nititur, quasi contra ictum fluminis conatur. Cum verò ab intentione ascendendi resolvitur, sine labore ad ima ducitur. *Cap. 28.* Quia enim in ascensu labor est, in descensu otium; intraturos per angustam portam Dominus admonet, dicens: contendite intrare per angustam portam. Dicturus quippè angustæ portæ introitum, præmisit, contendite, quia nisi mentis intentio ferveat, unda mundi non vincitur, per quam anima semper ad ima revocatur.

Isto contentionis fervore, tum maxime opus est, cum non solum communi illo ex primâ prævaricatione ingentæ concupiscentiæ morbo, sed etiam ex priorum peccatorum reliquiis animus infirmatur. Ex istis enim reliquiis & plura & majora peccati desideria agit in ipso mala concupiscentia, ac per hoc fortiori nisu ad sibi obsequendum animam inclinatur, ut jam huic vigilantiori opus sit studio, majorique conatu, ne se ab illa superari sinat, & captivari. Quo conatu dum paulatim proficit, & bona in ipsâ voluntas roboratur, & magis ac magis à peccati reliquiis depurgatur. Cui proinde purgationi labore opus est, & longanimitate, ut verè dixerit S. Isidorus:

IUS:

rus: *Satis delicatè se palpat, qui vult sine labore vitia superare, dum peccati legem quam sibi deserviendo vitiis fecit, sine violentia doloris recare non possit?* Pluribus id ac pulchrè lib. 4. de adorat. profequitur S. Cyrillus Alex. exiguis laboribus hanc rem non perfici omninò asseverans, neque ullo modo ab iis qui remissiozem vitam ac voluptuosam amplectuntur.

Lib. 2. sev.
c. 32. num.

3.

§. IV.

Immeritò culpatur Manuductio, quòd à recentèr conversis exigat, ut desinant commodè & delitiosè vivere.

Immèritò proindè dicit Appendix num. 265. *Si ergo peccator doleat de prateritis peccatis, & de cæterò proponat servare mandata, licèt commodè vivat, & nullas alias mortificationes exerceat, quàm illas ad quas obligatur ex præcepto Ecclesiæ vel vi sui status, verè est conversus. Hæc dicens opponit se Manuductiõni, quæ delicatulos illos debitè negat esse conversos, quibus licèt peccatum utcumque displiceat, ac vitæ placeat innocentia, animæ justitia, atque in eâ perseverantia; tamen delitiosæ aut desidiosæ vitæ assueti, nondum sese quemadmodum oportet, resolvunt ut recidivum*

ca-

caveant, servantque justitiam, contendere, laborare, orare. Rectè id asserit Manuctio, sed non rectè reprehendit Appendix; sufficere asseverans quod peccator doleat de præteritis peccatis, & de cætero proponat servare mandata. Cujusmodi enim hîc intelligit propositum? si verum & absolutum; illud nemo habet, nisi qui ad servanda mandata, quorum unum est vitare relapsum, necessaria sibi media velit assumere. Hæc media sunt: contendere intrare per angustam portam, mortificare membra sua quæ sunt super terram, crucifigere carnem suam, cum vitiis & concupiscentiis: si dexter nos oculus aut manus scandalizet, eandem abscindere & à nobis projicere: denique in omnibus sollicitum ambulare cum Deo. Ad ista nisi mentis intentio ferveat, ut supra dicebat Gregorius, *unda mundi non vincitur, per quam semper anima ad ima revocatur.* Et ante ipsum

*Hom. 22.
in Gen.*

Chrysothomus: *Dum adhuc tempus habemus, omnem deponentes ignaviam virtutem amemus, peccatum odio habeamus: nisi enim & ad istam amore & desiderio quodam immenso nos contulerimus, & ignaviam valde oderimus: neque hujus damnum effugere, neque illam amplexari poterimus. Et iterum: Magno studio celeste*

*Hom. 70.
in Matth.*

celeste

cæleste regnum rapiamus. Nemo enim, nemo, inquam, desidia corruptus illuc introire poterit. Ille est modus mandatis Dei perseveranter servandis necessarius, quem proindè acceptat quisquis de cætero Dei obsequi mandatis veraciter proponit. Hujusmodi si intelligeret Appendix mandata servare proponentem, rectè diceret, sed Manuductioni, cui consentiret, malè contradiceret.

§. V.

Appendix recenter conversis præbet fomentum ignavia, eosquè relabendi periculis mirè exponit.

Sed quantum capio, aliud vult, sufficere nempè propositum quod fit à nonnullis qui sic servare mandata proponunt, ut tamen ad id exequendum nimium eis sit multum laborare aut sollicitum esse. Hoc si sentit; multum fallitur, & plurimis noxium præbet ignaviæ fomentum. Ejusmodi propositi insufficienciam omne vulgus agnoscit in iis, qui dum artem aliquam addiscere desiderant, ignavi tamen necessarium laborem omitunt subire. Hinc meritò ejusmodi tanquam reproborum taxat justæ vitæ propositum

I

positum

nten-
asserit
endit
l pec-
& de
Cu-
tum?
o ha-
quo-
cessa-
c me-
angu-
ra sua
e car-
iscen-
scan-
nobis
citur
mentis
rego-
n sem-
psum
s habe-
n ame-
a & ad
so nos
us: ne-
m am-
studia
cæleste

positum S. Gregorius : Benè , inquit , de reprobis dicitur , involutæ sunt semitæ gressuum eorum , quia recta quidem deliberando appetunt , sed ad consueta semper mala replicantur , & quasi extra se tensi , ad semetipsos per circuitum redeunt , qui bona quidem cupiunt , sed à malis nequaquam recedunt . Esse quidem humiles , sed tamen sine despectu : esse contenti propriis , sed sine necessitate : esse casti , sed sine maceratione corporis : esse patientes , sed sine contumeliis volunt : cumquè adipisci virtutes quærunt , sed labores virtutum fugiunt , quid aliud quàm exhibere belli certamina in campo nesciunt , & triumphare in urbibus de bello concupiscunt ?

§. VI.

Malè urget Appendix quod hæc doctrina nata sit homines in desperationem præcipitare.

Sed urget Appendix , quod hæc nata sint innumeros in desperationem præcipitare . Sed panicus est ille timor : jam enim magis confidere debent , quòd eis malæ spei fulcrum eripiatur , & solidæ spei , unde confundendi non sunt , juxta divinæ Scripturæ regulas , ratio demonstretur . Si hæc infirmitati eorum magna sint , adest Dominus ut qui jubet , juvet , neminem deserens (ut notat Au-
gu-

*In Ps. 32.
conc.*

gustinus) laborantem & clamantem ad se. Bonum autem eis est veræ pœnitentiæ arduitatē agnoscere, ut debitum pro ea laborem minùs refugiant. Quo facto arduitas ejus levigatur & minoratur. Hinc S. Gregorius moraliter exponens illud lib. 1. Reg. cap. 6. FACIETIS SIMILITUDINES, &c. SI FORTE RELEVET MANUM SUAM A VOBIS. *Quid aliud, inquit, in hoc verbo dubitationis accipitur, nisi quia difficilis ostenditur reconciliatio criminoforum? Vndè & per Jonam dicitur: QUIS SCIT SI CONVERTATUR ET IGNOSCAT DEUS? Quia ergò si fortè relevet manum dicitur; commoveri ad pœnitentiæ lachrymas cum magna fortitudine debemus: quia etsi hi qui pœnitentiam austeram faciunt, vix fiduciam salutis inveniunt; negligentes salvi fieri quando possunt? Quæ profectò reconciliatiōnis difficultas, si in pœnitentium æstimatiōne tenetur, apud omnipotentem Deum nequam invenitur: quia & dum Ninivite velut pro difficili reconciliatiōne gravi pœnitentiâ se dejiciunt, omnipotentis Dei misericordiam facile meruerunt, &c.*

Lib. 3. c. 4.
in l. 1. Reg.

§. VII.

Observantia mandatorum Dei multa exigit.

Scripturas quibus contendendum nobis dicitur intrare per angustam portam, vi Dei regnum rapiendum &c. respondet Appendix consistere in observantia mandatorum Dei. Sic est: observantia mandatorum Dei arcta & angusta via est quæ ducit ad vitam, per quam ut quisque incedat, contendendum est, & quo est infirmior, magis contendendum, ne ab ea deflectat, sollicitus debet cum Deo ambulare, pravæ concupiscentiæ suæ motus viriliter premere, adversus Diaboli circumeuntis insidias, mundi allicientis illecebras sobrius esse & vigil, etiam dexterum oculum aut manum si sibi scandalo sit, à se projicere, deniquè ab omnibus, quantum ut peccati recidivum vitet necesse est, sese continendo, orare ut non intret in tentationem. Hoc modo juxta Scripturæ regulas mandata servanda sunt, quibus quisquis animi mollitiæ aut ignaviâ insistere detrectat, ac juxta eas vitam moderari, nondum absolutè mandata proponit servare, ac per hoc nondum est debitè conversus.

§. VIII.

§. VIII.

Peccatori lapsō tria sunt necessaria; scilicet pœnitentia, correctio, & sollicitudo.

ITaque lapsō peccatori tria cum Bernardo ad resipiscentiam statuenda sunt necessaria. Primum est, præteritorum pœnitentia, alterum vitæ correctio; *pœnitudo enim*, ait, *sine correctione non proderit*, qua tamen necesse non est omnes peccati reliquias excludi. Sed quia hinc infirmus animus diu correctus permanere non potest, nisi circa se multâ circumsp̄ctione vigilet & attendat; tertio requiritur sollicitudo, ut jam *sollicitus incipiat ambulare cum Deo suo*. Proindè ut quæ sit legitima pœnitentia breviter aperiam; dico cum Richardo à S. Victore: *Hoc est verè pœnitere, de præterita prævaricatione dolere cum firmo proposito confitendi, satisfaciendi & cum omni cautela cavendi*. In hunc modum pœnitentes meritò debent absolvi; alioquin sine absolutione remitti.

Serm. 3. in vig. uativ.

Michea 6. vers. 8.

L. de potest. lig. & solv. cap. 6.